

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

Summi Pontifices Ordines Cisterciensis. cap. XLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38372

Strinæ fructus protulit, ut ea Religio magis Bernardo, quam primo suo auctori usquequaque debeat. Anno enim Domini 1115. in Valle quæ Absinthium uocabatur, Claraualis Monasterium extruxit, uarijsque in Prouincijs tot cœnobias subinde posuit, ut etiam euuente ferè ducenta computarentur. Primæ Ordinis propagines, Claraualis, Firmitas, Pontiniacum, & Morimundus; quorum cœnobiorum Abbates tantæ auctoritatis sunt, ut Abbatem Cisterciensium uisitent simul, & singillatim ab eo uersa uice uisitentur. Cisterciensis tamen Abbas ubicunque terrarum pro Generali generalissimo Ordinis totius agnoscitur, & in ipso instanti quo quis Monasterij Cisterciensis Abbas creatus est, sine aliqua alia electione & scrutinio, Generalis Ordinis titulum gerit. Horum autem Generalium catalogum hic inferere non potui, quod illorum copiam assequi nequiverim. Ordinem probauit Urbanus Papa II. anno Domini millesimo nonagesimo octauo.

Summi Pontifices Ordinis Cisterciensis.

Cap. XLIII.

FGENIUS III. Frater Petrus Bernardus antea uocatus, humili loco in Tuscia natus, ex oppido cui Montis Magni nomen est, Diœcesis Pisana: hic primo Canonicus & Vicedominus Ecclesiæ Pisanae fuit, postea omnibus huius seculi dignitatibus relictis, doctrinæ & monitis S. Bernardi, Magni Clareuallensis Abbatis adhæsit, Monachusque Cisterciensis factus est: in quo primum Abbas S. Zenonis Pisis, mox Romæ Sanctorum Vincentii & Anastasii, ad aquas Saluias, quod trium fontium nuncupatur, creatus fuit: qui mortuo Lucio Papa II. quum esset extra collegium Cardinalium, omnium suffragiis Romæ in Ecclesia S. Callisti, tertio Calendas Martii, Anni 1145. Indict. 8. Romanus Pontifex renunciatus, statim ex Vrbe discessit, atque ad Monasterium S. Marię Farfensis ueniens, ibidem suæ coronationis insignia suscepit. Sedit annos 8. menses 4. dies 10. Pluribus ordinationibus mense Decembri celebratis, creauit Episcopos 9. ex quibus duos Cardinales, Presbyteros 13. sed duos ex antiquis Diaconis, & Diaconos 10. ex quibus tria nomina tantum omissa. Obiit Tibure Anno Domini 1153. octauo Idus Iulii, Indict. 1. cuius Cadauer Romam relatum

latum in Basilica S. Petri sepultum est: Vacavit Romana sedes dies duos.

A N N O T A T I O.

Auctores Monachatus huius Beatissimi Pontificis, sunt S. Bernardus Abbas in libris suis de consideratione ad Eugenium Papam: Plaina in eius vita: Trittemius li. 4. c. 20. Panvinus in utrisque Epitomis, & chronicis, ex quo hæc desumpsimus: Supplementum Chronicorum lib. 12. Nolateranus antropologia lib. 22. Plato de bono stat. relig. lib. 2. c. 28. & alij infiniti tam ueteres, quam neoterici. Extat Diui Bernardi Abbatis Epistola, que est inter eius Epistolas 236. ad omnem Curiam Romanam, quando elegerunt Abbatem S. Anastasium in Papam Eugenium, qua hoc factum magnopere admiratur. Extant & eiusdem ad eundem Eugenium Papam Epistolæ triginta quatuor, diuersis temporibus scriptæ, uidelicet, Epistola 237. 238. 239. 244. 245. 246. 247. 248. 250. 251. 256. 257. 258. 259. 261. 262. 263. 268. 269. 270. 273. 275. 276. 277. 278. 280. 283. 284. 285. 286. 291. 294. 298. & 303.

Benedictus Papa X. dictus XII. Frater Iacobus Fornerius, seu Furnius antea vocatus, natione Gallus, Prouincia Tholosana, ex opido Sauarduno diœcesis Appamiarum, Ioannis Papæ XXII. ex sorore Nepos: hic primo fuit Monachus Cisterciensis Abbasque Monasterij Fontis frigidi, & Sacræ Theologiæ Magister eximius; mox factus Episcopus Appamiarum, deinde Mirapicensis: demum Presbyter Cardinalis. Tituli S. Priscæ a Ioanne Papa XXII. Auunculo suo creatus, Cardinalis Albus appellabatur: mortuo verò prædicto Ioanne Papa, Auinione ad Prædicatores, omnium Cardinalium suffragijs A. C. 1334. die 13. calendas Ianuarij, Indiçt. 2. Pontifex Maximus renunciatus, ibidem octauo calendas eiusdem suæ Coronationis insignia solenniter suscepit. Sedit annos 7. menses 4. dies 6. Vnica creatione Presbyteros, Cardinales sex creauit, viros vnde quaque doctissimos, neque vlla illi sanguinis consanguinitate coniunctos, sed ad tantam dignitatem pro suis quisque meritis vocatos. Obijt anno Domini 1342. septimo Calendas Maij Auinione in Palatio Apostolico, quod ipse fabricauerat: cuius corpus ibidem in Cathedrali Ecclesia S. Mariæ de Donis sepultum est. Vacavit sedes dies 12.

A N N O T A T I O.

Frater Petrus Lucius Belga Bruxellensis, in Bibliotheca sua Carmelitana, auctor est Benedictum XII. ante quam Abbas Fontis frigidi constitueretur Carmelitam illiusque Religionis Theologum fuisse: & in sententiâ

tentis sua corroboracionem Tritemium nostrum, aliasque picturas, & calaturas sui Ordinis citat: quas equidem negare non ausim cum easdem uiderim hisce oculis, tum Valencensis Belgie in choro RR. PP. Carmelitarum Typis ligneis incisas; tum etiam Desenzani iuxta Benacum in claustro Patrum Carmelitarum ad parietem depictas; in quibus inter alios Benedictus XII. in habitu Pontificali, tanquam Vineæ Carmeliticae palmes depictus cernitur. Tritemium, quem Corypheum suum citat, nondum nec uidi, nec legi, nisi forte is sit quem prae manibus habeo, Bibliothecæ Carmelitanae titulo ornatus, quod tamen facile non crediderim, quod ex multis coniecturari liceat, Bibliothecam illam Lucij potius partem esse, quam Tritemij. Ex Epitaphio eius quod adducit idem Lucius, Carmelitam, ante quam Abbas fuisse omnino fatendum esset, est enim tale,

Hic iacet Benedictus, quem Carmelus protulit,

Casinus aluit, Vaticanus coronauit.

at Epitaphium illud fictitium magis, quam uerum ex duobus conuincitur, quod scilicet, nec Casini nutritus, neque à Casinensibus, nec in Vaticano coronatus fuerit unquam. Omnes etiam historici unanimes consensu Monachum fuisse Cisterciensis Ordinis asseuerant, nec unum quidem reperies, qui hunc Carmelitam aliquando fuisse dicat & affirmet: horum princeps est Thomas Vualsinghamius qui in historia sua breui ad annum 1313, sic de eo loquitur. Eo tempore uenerunt cum regni Pontificibus, & dicto Gilberto Comite, nuncij Papæ duo ad S. Albanum, ut ibidem hospitati, facilius possent ferre & referre partis utriusque responsa: vnus illorum Cardinalis extitit Tituli S. Priscæ, qui quondam Abbas fuerat Fontis frigidi in Ualsonia de Ordine Cisterciensi, & Vicecancellarius modo Papæ: & paulo post ad annum 1334. Vigesimo die mensis Decembris fuit electus in Papam Frater Iacobus Tituli S. Priscæ Presbyter Cardinalis: qui fuit Monachus Ordinis Cisterciensis, & Magister in Theologia de comitatu Fluxensi iuxta partes Tolosanas oriundus; & die Dominica post Epiphaniam tunc sequente fuit coronatus apud Fratres prædicatores. Hæc Thomas, quem sequuntur Platina in eius uita; Tritemius lib. 4. c. 20. Plat. libro de bono Stat. Relig. 2. c. 28. Supplementum Chronic. lib. 13. & Panuinus in utrisque Epitomis & Chronicis, qui duo ultimi manifestissime produunt Monachum professum Ordinis Cisterciensis, & primi quidem uerba hæc sunt: Benedictus Papa eius nominis Vndecimus, patria Tolosanus Cisterciensis Ordinis professus, Iacobus antea uocatus, &c. alterius uero similis est sententia, in Epist. in fol. S. D. N. Benedictus XII. &c. & paulo post: Hic ab ineunte ætate Monachus factus est, Ordinis S. Benedicti

nedicti in Congregatione Cisterciensi, in qua adeo profecit, ut in sacra pagina Magister primo mox Abbas Monasterij Fontis Frigidi in Congregatione sua creatus sit. Hec ille.

Ex horum vero uerbis colligitur Benedictum XII. si ab incunte etate Monachum professus est in Congregatione Cisterciensi, nec Carmelitam, nec etiam illius Ordinis summum Theologum fuisse, ante quam in Abbatem promoueretur. Ex Carmelita autem Benedictinum, aut Bernardinum fieri, pro magno non habeo, nec quicquam dedecoris Ordini alicui hac ex re accedere puto, immo potius honoris multum & reputationis, maxime si ex uirtute, ut in hoc Pontifice factum refertur, id procedat: at simile aliquid asserere, quod ueritati subnixum non est, pro maximo reputo. Sed de his satis.

Scripsit autem hic Benedictus, non contemnenda Opera, de quibus tantum uidi subiecta.

Registrum Epistolarum eius, & Constitutionum, in decem Tomos diuisum (si bene memini) quod uidi in Bibliotheca Vaticana MS. in folio regali, & reposita custodiuntur in secretiori cubiculo ad sinistram ipsius Bibliothecae partem.

Constitutio eiusdem de reformatione Monachorum nigrorum, quae appellatur Benedictina: extat MS. cum Commentarijs Petri Boerij, Abbatis S. Aniani, in Biblioth. nostra S. Benedicti de Mantua.

Facta est autem huiusmodi reformatio vniuersalis totius Ordinis nigrorum Monachorum, de consilio S. R. E. Cardinalium, & multorum Doctissimorum Abbatum consensu, ut ex uerbis ipsius Pontificis liquet, qui sic ait: Nos tamen ob zelum amplioris salutis, & maioris prosperitatis eiusdem, intra nostra praecordia, & cum nonnullis ex Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus; & dilectis filijs, Petro Cluniacensi, Ioanne Casae Dei, Gilberto Massiliensi, Raymundo Palmodiensi, Gulielmo Montisoliui, & Gregorio Ysidorensi, Monasteriorum Abbatibus eiusdem Religionis, Decretorum Doctoribus diligenti tractatu praehabito, & super eo digesta deliberatione sequuta, ut eadem Religio in Diuini cultus obsequio floreat, &c. Reformatus uero sic Monasticus Ordo, diuisus legitur in Prouincias sex & triginta, quae sunt huiusmodi.

- 1 Remensis, & Senonensis pro vna Prouincia.
- 2 Rothomagensis, & Turonensis, cum Monasterio S. Florentij, et membris ipsius, quod nulli Episcopo subest.
- 3 Bituricensis, & Burdegalensis, cum Episcopatu Aniciensi.
- 4 Narbonensis, Tolosana, & Auxitana.
- 5 Cantuariensis, & Eboracensis in Anglia.
- 6 Hispalensis, Campi stellae, & Andalucae in Hispanijs.

- 7 Toletana, in Hispania.
- 8 Bracarenſis, in Luſitania.
- 9 Tarraconenſis, Caſarauguſtæ, cū Episcopatu Maiorica, in Aragonia.
- 10 Lugudunenſis, Biſuntienſis, & Tarantaſienſis, in Burgundia.
- 11 Viennenſis, Arelatenſis, Aquenſis, & Ebredunenſis, in Delphinatu.
- 12 Romana Prouincia, cum ſeptem Episcopis ſibi ſubiectis, & Monaſterijs Sublacenſe, & Farſenſe, nullius Diaceſis.
- 13 Rhegienſis, Coſentia, Sanctæ Seuerinæ, Roſanus, Mileti, & Biſignani Episcopatus.
- 14 Conſanenſis, Acherontinus, Tarentinus, Brundiſinus, Otranti Episcopatus.
- 15 Barenſis, Sipontinus, Beneuentanus, Troianus, Melphitanus, & Epoli, Episcopatus.
- 16 Neapolitanus, Capuanus, Malphitanus, Salernitanus, Surrentinus, Caſinenſis, Rauellinus, Auerſanus, Episcopatus, ſimul cum Monaſterio S. Vincentij de Vulturno ab Episcopali poteſtate exempto.
- 17 Panormitanus, Meſſanenſis, Montisregalis, Melitanus. Episcopatus, ſiue Regnum Siciliae, cum Inſula Melitenſi.
- 18 Regnum Cypri.
- 19 Regnum Sardinia, & Corſica.
- 20 Patriarchatus Aquilegiæ, Gradenſis, cum Prouincijs Iadræ, Raſuſi.
- 21 Prouincia Mediolanenſis, Genuenſis, & Piſana.
- 22 Rauenna, Ferrara, & Placentia, Ciuitates.
- 23 Strigonienſis, & Collocenſis, ſiue Regnum Hungariæ.
- 24 Gneznenſis, ſiue Regnum Poloniae.
- 25 Ardinacenſis, Dublinenſis, Caſalenſis, Duaciſenſis, in Hibernia.
- 26 Regnum Scotiæ.
- 27 Regnum Boiemia.
- 28 Regnum Daciæ.
- 29 Regnum Noruegiæ.
- 30 Regnum Suetiæ.
- 31 Archiepiscopatus Moguntinus, cum Episcopatu Bambergenſi.
- 32 Archiepiscopatus Colonienſis, & Treurenſis.
- 33 Archiepiscopatus Bremenſis, Magdeburgenſis, cū Episcopatu Cummenniſi.
- 34 Archiepiscopatus Salzburgenſis in Bauaria.
- 35 Archiepiscopatus Rigenſis.
- 36 Prouinciæ item, Thebana, Athenienſis, Patras ſiue Corinthi, cum Patriarchatu Coſtantinopolitano.

Quantus

Quantus fuerit hic Pontifex, quam Sanctus, quo genere, quibus moribus ornatus, unico Petri Boerij encomio aperitur, qui in principio Commentariorum suorum in *Benedictinam*, his eum laudibus adornat.

Benedictus. Huic namque, & Bonifacij, & Benedicti nomina congruunt, qui in ipso uim quam gerunt profecto sortita sunt. Benedictus igitur hic nomine, uim Bonifacij uocabuli semper studuit opere exercere. Fuit enim uita castus, boatu humilis, scientia plenus, moribus non genere nobilis, uoce & aspectu terribilis, facie rubicundus, Albo Ordine Monachus, Magnates non uerens, pauperes refouens, corrupta depellens, ac stuprum præcauens. Iste quidem ad ecclesiasticos gradus uiros idoneos sublimans, indignos noluit promouere. In iudicijs insuper, factisque suis, admodum mirabilis extitit, quoniam non secundum carnem, & sanguinem, sed in æquitate, & iustitia ambulauit. Meruit itaque thronum duodecimum possidere, uerè Benedictus in terris, pariter esse conuincitur & in cælis. Nam bonis laboribus, fructus retribuitur gloriosus. *Hæc Boerius. Huius item Sanctissimi Pontificis effigiem ex uiuo expressam, & depictam, uidi Romæ in ædibus R. P. F. Alphonfi Ciacon Hispani, Ord. Prædicatorum, & Apostolicæ Sedis Penitentiarij, quæ miram pietatem, & sanctitatem præ se ferre uidentur.*

Cardinales Ordinis Cisterciensis. Cap. XLIIII.

INNOCENTIVS PAPA II.

Creatio prima anno 1120. mense Decembri in Conc. Claremontano.

RATER Baldinus, Gallus, Monachus Cisterciensis, S. R. E. Presbyter Cardinalis, Tituli Sancti . . . . . post Archiepiscopus Pisanus. Obijt anno . . . . . Panuinus in epitome in 4.

Creatio quinta anno 1140. Pontif. II. mense Decembri Romæ.

Frater Stephanus, Cathalaunensis, Gallus, Monachus Cisterciensis, S. R. E. Cardinalis Episcopus Prænестinus. Obijt anno . . . . . Panuinus *ibidem*.

EVGENIVS PAPA III.

Creatio quadam facta Romæ anno 1146.

Frater Hugo, Gallus, Monachus Cisterciensis, Abbas Monasterij Sanctorum Vincentij, & Anastasij trium fontium Romæ, S. R. E. Cardinalis Episcopus Ostiensis, & Veliternus. Obijt anno . . . . . Panuinus *ibid.*

E 2 Frater